

Autor diplomové práce: Bc. Pavel Frčka

Název diplomové práce:

Vyhledávání knih Google: analýza systému a jeho využití v České republice

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Eva Bratková, Ph.D.

Návrh klasifikace: Výborně (1)

V Praze, dne 12. 5. 2014

Hodnocení

K obhajobě předložená diplomová práce Bc. Pavla Frčky je věnována aktuálnímu tématu – renomované globální službě „Google Books“ („Knihy Google“), kterou provozuje soukromá společnost Google. Téma si diplomant vybral z nabídky ÚISK již v roce 2011. V průběhu tříletého řešení zadané práce docházelo k intenzivním proměnám této služby, a autor tak měl příležitost sledovat, kromě jiného, zajímavé trendy jejího vývoje a představit je ve výsledném textu. Diplomant má velké znalosti a zkušenosti z oblasti informačních technologií a internetových služeb (je absolventem střední odborné školy výpočetní techniky), a tak mu téma bylo velmi blízké, zpracoval ho s velkým zaujetím. Zpracování úlohy zvládl z hlediska metodologického bezchybně. Práce má nadlimitní rozsah (více než dvojnásobný oproti požadovanému minimu), kvalitní obsah a systematický ráz. Zahrnuje vlastní praktický přínos. Přesahuje úroveň běžně odevzdávaných diplomových prací na ÚISK.

Bc. Frčka představuje dílo, které je v plném souladu se zadáním diplomové práce. Východiskem se stala jednak rozsáhlá publikovaná i nepublikovaná literatura a další zdroje relevantní tématu, jednak samotná služba dostupná online včetně aktérů využívajících tuto službu (koncoví uživatelé a vydavatelé). Diplomant provedl rozsáhlou bibliografickou a informační přípravu, o čemž vypovídá, mimo jiné, i závěrečný seznam použité literatury čítající cca 180 titulů odborné literatury. Jeho prezentace na s. 122-130 je připravena v souladu s platnými standardy. Ocenit je třeba i namáhavé zjišťování drobných zpráv z blogů, webů organizací aj. Způsob citování (harvardský styl) je v průběhu textu uplatňován bezchybně. Dílčí otázky tvorby práce diplomant průběžně konzultoval s vedoucí práce.

Hlavní text práce je uspořádán (kromě preliminárií a postliminárií) do 7 základních kapitol, s nečíslovaným úvodem a závěrem práce. Celá struktura práce je hluboce promyšlená a propracovaná (dělení kapitol je přehledné a jde maximálně na třetí úroveň hierarchie). Titulky obsahu dobře prozrazují dílčí témata práce. Práce je doplněna vhodnými a s textem korektně propojenými přílohami na 19 stranách.

První dvě kapitoly včetně nápaditého úvodu tvoří vhodný rámec jádrových kapitol. V první autor na základě zjištěných zdrojů, které řádně cituje, podává komentovaný výklad vývoje, rolí, specifik a úspěchů společnosti Google. Ve druhé kapitole autor zajímavě charakterizuje systém Google Books (GB) z několika pohledů (GB jako digitální knihovna, digitální archiv, digitalizační projekty, katalog knih aj.). Texty jsou napsány čtivě. Nemám k nim žádné námítky.

Finální obsah třetí kapitoly (systémová analýza služby Google Books) je upravenou a doplněnou verzí textu, který původně vnikl již v na přelomu let 2011/2012 jako semestrální práce. Nabídlo se zajímavé srovnání stavu služby v průběhu 3 let. Diplomant v kapitole představil výsledek rozsáhlé analýzy systému GB (vstupy GB, zabezpečení systému, procesy vyhledávání informací aj.). Autor těží informace jak ze samotného online dostupného systému, tak z velkého množství dokumentace i drobných (často tiskových) zpráv, které osvětlují různé okolnosti vývoje a současného stavu systému. Celek kapitoly působí

kompaktně, cenné informace (běžně nedostupné) jsou uvedeny v části 3.4 (procesy skenování a zpracování dat). Autor prokazuje seriózní znalosti dané problematiky. Přebírané poznatky jsou řádně citovány, uplatněny jsou i vlastní hodnotící názory autora.

Také čtvrtá kapitola přináší pro čtenáře velmi cenné a zajímavé, v řadě případů nové, informace k vývoji a současnému stavu autorskoprávní problematiky služby GB, která byla a stále je velmi složitá a kontroverzní. Diplomant představil a okomentoval řadu původních dokumentů, věnovaných této otázce a vhodně využil také konzultaci s právní expertkou. K textu nemám žádné otázky.

Pátá kapitola předznamenává prakticky orientovanou kapitolu 6. Zahrnuje kvalitní popis faktů o spolupráci českých knihoven a českých vydavatelů se službou Google. Větší množství zajímavých informací je zahrnuto v části 5.3, která osvětluje zejména současný stav procesu digitalizace bohemikálních dokumentů v digitalizačním centru GB v Mnichově. Stručněji je podána problematika spolupráce s českými vydavateli.

Vlastním přínosem diplomové práce, vedle kapitoly 3., je obsah kapitoly šesté. Přináší výsledky dvou průzkumů: 1. průzkum povědomí o službě GB mezi studenty českých vysokých škol a 2. průzkum názorů na službu GB mezi českými vydavateli. Oba průzkumy (ne velkého rozsahu) diplomant, co do metodiky, připravil a zpracoval vzorně (precizní popis průzkumů je podán vždy v úvodu obou podkapitol). K přestaveným cílům, hypotézám a sérii promyšlených otázek nemám námitek, byly se mnou v předstihu konzultovány. Průzkumu studentů VŠ se zúčastnilo větší množství respondentů (256), výsledná data autor vhodně interpretuje v části 6.1.4 (včetně grafických informací). V rámci průzkumu českých vydavatelů se diplomantovi ozvala jenom pětice vydavatelů (z 26 oslovených). Je to v dané chvíli asi příznačný výsledek a lze ho také nějak interpretovat.

Předposlední sedmá kapitola, věnovaná perspektivám dalšího vývoje služby GB, je de facto kvalitním závěrem k provedené analýze systému GB i k provedeným průzkumům. V rámci této části je zmiňována otázka dlouhodobé archivace digitalizovaných dokumentů v rámci systému GB. Nabízí se otázka k obhajobě: proč či jaké jsou důvody toho, že společnost Google negarantuje do budoucna dlouhodobou archivaci? Budou ji garantovat pouze spolupracující knihovny? Druhá otázka k obhajobě: počítá se v rámci služby Google Play také s prodejem titulů starších digitalizovaných titulů?

Diplomová práce je formálně ukončena třístránkovým závěrem. Autor v něm přehledně uvádí resumé jednotlivých kapitol a podává vlastní úsudky k perspektivám vývoje této světoznámé služby.

Gramatická a stylistická úroveň diplomové práce P. Frčky je vysoká. V textu se vyskytly jenom dva překlepy. Formální zpracování práce je také bezchybné, grafická úprava vynikající.

Závěrem ráda konstatuji, že práce má z hlediska obsahu i formy vynikající úroveň. Je zajímavým souhrnným příspěvkem k aktuálnímu stavu služby Google Books. Zahrnuje vlastní přínosy autora. Proto navrhuji klasifikaci **Výborně**. Práce se může stát, jak konečně autor v závěru zmiňuje, základem další závěrečné práce. Výsledky diplomové práce by měly být představeny v odborném tisku.

Eva Brathková, v. r.

Diplomová práce

Aspekt kvality práce	Vysvětlení	Možné hodnocení
metodologie a věcné zpracování tématu	<i>hodnotí se zvládnutí obsahové (věcné) stránky práce, splnění zadaného úkolu, využití výzkumných metod apod.</i>	40 bodů
přínos a novost práce	<i>hodnotí se přínos a novost práce pro informační vědu v ČR</i>	20 bodů
citování, korektnost citování, využití inf. zdrojů	<i>hodnotí se zejména využití odkazů a pramenů v textu, korektnost citování; hodnotí se využití cizojazyčných pramenů; (v případě plagiátů je student vyřazen ze studia bez další obhajoby)</i>	20 bodů
slohové zpracování	<i>hodnotí se čtivost textu, skladba vět, odborný styl vyjadřování, rozsah práce</i>	15 bodů
gramatika textu	<i>hodnotí se gramatická úroveň práce, hrubky, čárky ve větách apod.</i>	5 bodů
CELKEM		100 bodů